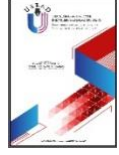

USBAD Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi -
International Journal of Social Sciences Academy, Yıl 3, Year
3, Sayı 5, Issue 5, Nisan 2021, April 2021
e issn: 2687-2641

ROUSSEAU'DA MODERN DEVLET KURAMININ KÖKENİNE, DOĞA DURUMU, TOPLUM SÖZLEŞMESİ VE GENEL İRADE BAĞLAMINDA KISA BİR BAKIŞ

A BRIEF OVERVIEW OF THE ORIGIN OF MODERN STATE THEORY IN ROUSSEAU, IN THE CONTEXT OF THE STATE OF NATURE, THE CONTRACT OF SOCIETY AND THE GENERAL WILL

Sefa BAYGÜL

Yüksek Lisans, Hitit Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi ABD, Siyaset ve Sosyal Bilimler Bilim Dalı, Çorum/Türkiye.

Master of Science, Hittit University, Political Science and Public Administration USA/Department of Political and Social Sciences, Çorum/Turkey.

190135021@ogrenci.hitit.edu.tr

ORCID ID: 0000-0001-9252-6728

Makale bilgisi | Article Information

DOI: 10.47994/usbad.875392

Makale Türü / Article Type: Araştırma Makalesi / Research Article

Geliş Tarihi / Date Received: 05.02.2021

Kabul Tarihi / Date Accepted: 02.03.2021

Yayın Tarihi / Date Published: 20.04.2021

Yayın Sezonu / Pub Date Season: Nisan / April

Bu Makaleye Atıf İçin / To Cite This Article: Baygül, S. (2021). Rousseau'da Modern Devlet Kuramının Kökenine, Doğa Durumu, Toplum Sözleşmesi ve Gelen İrade Bağlamında Kısa Bir Bakış. *USBAD Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi* 3(5), 336-353.

İntihal: Bu makale intihal.net yazılımınca taranmıştır. İntihal tespit edilmemiştir.

Plagiarism: This article has been scanned by intihal.net. No plagiarism detected.

İletişim: Web: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/usbad>
mail: usbaddergi@gmail.com

Öz: Devlet kuramları birçok düşünür tarafından ele alınmış ve doğru yönetim üzerine çalışılmıştır. Bu çalışmada ise ilk olarak devlet nedir? Sorusu ile başlanıp genel bir açıklamada bulunulmuştur. Günümüz modern devletinin doğmasında önemli ölçüde katkısı olan Rousseau hakkında kısa bilgilere yer verilmiş daha sonra Rousseau özelinde modern devletin kökeni, modern öncesi doğa durumundan başlayarak incelenmiştir. Sonrasında Hobbes ve Locke gibi ele aldığı Toplum Sözleşmesi teorisi ile modern devletin ihtiyacına giden yolda düşünceleri ve olması gerekenler ele alınmış ve çıkarımlarda bulunulmuştur. Bu bakımdan Toplum Sözleşme teorisi devleti açıklamada oldukça önemli bir konudur. Çünkü Rousseau'ya göre bireyler tüm benliklerini bir tarafa bırakıp modern devlette sözleşme etrafında birleşmeleri gerekmektedir. Sözleşme sonrası ise bireylerin ortak olarak iradelerini devrettiği genel irade irdelenmiş ve modern devletle beraber ortaya çıkan durumlar incelenmiştir. Bu bakımdan genel iradeye devredilen iradelerle egemenin kim olduğu sorusuna yanıt aranmaktadır. Son olarak Rousseau'nun devlete karşı bakış açısı ele aldığı kuramlar ve düşünceleriyle harmanlanarak genel bir değerlendirme yapılmıştır. Rousseau'nun modern devlet anlayışı sözleşme ile birleşen halkın temsil hakkını genel iradeye bırakmasıyla gerçekleşmektedir. Bu bağlamda çalışmanın temel amacı Rousseau'nun bahsettiği devlet tasviri ve nasıl ele aldığı aktarılmaya çalışılmıştır. Devleti incelemede karmaşık gibi görünen ama halkın özgürlüğü için sistematik öneriler geliştiren Rousseau Aydınlanma ve sonrası Fransız Devriminde çok konuşulan bir isim olarak hafızalara kazınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Rousseau, Doğa Durumu, Devlet Kuramı, Toplum Sözleşmesi, Genel İrade

Abstract: State theories have been considered by many thinkers and studied on proper management. In this study, what is the state first? A general statement was made, starting with the question. Brief information about Rousseau, which contributed significantly to the birth of the modern state, was given later in Rousseau special, the origin of the modern state, the pre-modern state of nature was mentioned. After that, his thoughts and what should be on the way to the needs of the modern state were discussed and inferences were made with The Theory of the social contract, which he considered like Hobbes and Locke. In this regard, community contract theory is a very important issue in explaining the state. Because, according to Rousseau, individuals must leave all their selves to one side and unite around the convention in the modern state. After the convention, the general will in which individuals jointly transfer their will was examined and the situations that arise with the modern state were examined. In this regard, the answer to the question of who is the sovereign with the wills transferred to the general will is sought. Finally, a general assessment was made, blending Rousseau's view of the state with his theories and ideas. Rousseau's modern understanding of the state occurs when the right of representation of the people, combined with the convention, is left to the general will. In this context, the main purpose of the study was to convey the depiction

of the state that Rousseau mentioned and how he handled it. Rousseau, who seemed complex in studying the state but developed systematic recommendations for the freedom of the people, is engraved in memory as a much-spoken name in the Enlightenment and the post-French Revolution.

Keywords: Rousseau, State of Nature, State Theory, Society Convention, General Will

GİRİŞ

Aydınlanma döneminin simgesel isimlerinden birisi olan, Jean-Jacques Rousseau'nun konu başlığından anlaşılacağı üzere bu yazımda devlete karşı bakış açısı, devlette egemenlik kaynağını bulmadaki söylemlerini ve analizlerini inceleyerek, devlete ne gibi kaftan biçtiği hakkında tanımlamalar yapılacaktır. Çünkü o insanların olduğu gibi ele almış, kanunların ise en olabilecek şekilde düzenlenmesini sağlayarak, toplumun düzenlenmesinde güvenecekleri yönetimi bulmayı hedeflemiştir. Bilindiği üzere toplum sözleşmesi kuramının üç savunucusundan birisi olan düşünür, toplum sözleşmesini Hobbes, Locke gibi ele almakta olup, yurttaşların hak ve özgürlüklerini sözleşme teorisi ile otoriteye (devlet) devrederek kendilerini güvence altına almaya çalıştıklarını savunmuştur. Böylelikle yurttaşlar kendilerinin ortak iyiliği ve kamusal çıkarlarını sağlayacak olan genel iradeye haklarını, özgürlüklerini ve yönetilme erklerini devrederek ortak bir payda da buluşmayı öngörmüştür. Rousseau devleti birçok bağlamda ele almış bir düşünür olarak; devleti aktifken egemen varlık olarak, pasifken devlet olarak tanımlamıştır (Rousseau, 2012: 4-20). Çalışmanın temel amacı, Rousseau'nun ele alınan doğa durumu, toplum sözleşmesi ve genel irade kavramlarının modern devlete olan katkılarını incelemek olarak belirlenmiştir. Çünkü Rousseau hakkında yazılıp çizilen yayınların birçoğu düşünüre modern devletin doğuşundan ziyade, felsefi konular olan erdem ve ahlak temelinde incelemiştir. Bu bağlamdan yola çıkarak modern devleti farklı bir perspektifte ele alan Rousseau'nun kısa olarak hayatı daha kapsamlı fikir hayatı incelenmiştir.

Çalışma toplamda iki bölümden oluşmakta, ilk bölümde devleti tanımlamada kullanılan nüfus, toprak ve egemenlik kavramı açıklanarak, Rousseau'nun modern devlet tasvirine zemin hazırlanmıştır. İkinci bölümde ise kısa olarak hayatı anlatıldıktan sonra doğa durumu, toplum sözleşmesi ve genel irade ile modern devletin doğuşu ele alınmaktadır.

1. DEVLET

Devlet, her dönemde ayrı isimlerle anılmış fakat özünde farklılık göstermeyen bir yapı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda literatürde devlet tasviri yapan düşünürlere bakacak olursak; Platon'a göre

tiranlık devlet yönetiminde büyük tehlike olarak görülmüş, devleti yönetenlerin kendi çıkarlarını düşünmeleri eleştirilmiştir. Devletin kökeni, halkın kendisine yetememesinden kaynaklı ve toplumsal hayata ihtiyacı temelinde tanımlanmıştır. Platon yöneticilerin filozofça hareket etmesini ve erdem temelinde aristokratik bir yönetimi işaret etmiştir (Platon, 2005: 68-193). Aristo bir devletin adalet ile ayakta kalacağını, siyasal topluluğun temelini hak olduğunu söylemiştir. Aristo devlet yönetiminde kölelik kavramına vurgu yaparak; efendilerin kölelerini yönetmesinin özgür iradenin kısıtlanması ile açıklarken devlet yönetiminin özgürlük ve eşitlik temelinde olduğunu vurgulamıştır (Aristo, 1975: 10-16). Bu bakımdan, Aristo'da hocasının izinden giderek konuya derinlik kazandırıp, orta halli sınıfların gelişmesini, hukuksal alt yapı ile desteklenen, eşitlik temelinde bir yönetimi işaret etmiştir. Machiavelli, devleti tanımlamada Prensi bir aracı olarak kullanmış ve totaliter rejimlerin iç yüzünü gerçekçi bir tavırla anlatmıştır. O aslında prens üzerinden iyi bir yönetimin olması için önemli görülen özgürlüğün korunması, politik köleliğin reddedilmesi gerektiğini savunmuş ve cumhuriyetin temel öğeleri olan yurttaşlık, erdem, ahlak ve hukukun üstün olduğu bir yapıyı kabul görmüştür (Machiavelli, 2008: 20-27). Montesquieu ise devlet yönetiminde üç tür yönetim biçiminden bahsetmektedir bunlar monarşi, cumhuriyet (Aristokratik ve demokratik), istibdat şeklindedir. Ona göre cumhuriyet halkın yönetime katılmasıyla olurken, monarşi tek bir kişinin yönetme erkini elinde bulundurması ve hukuk kurallarına uygun yönetilmesi gerekmektedir. İstibdat yönetiminde, tüm güçler tek bir kişide ve mutlak söz sahibi olmasıyla açıklanmaktadır (Gürkan, 1988: 20-21). Montesquieu kanunların ruhu esaslı güçler ayrılığı ilkesine dayanarak adaletin, hak ve özgürlüklerin eşit olduğu bir yönetimi konu edinmiştir. Rousseau ise anlatılan bu unsurları kısa ve öz bir biçimde kanunla yönetilen her devletin cumhuriyet olduğunu varsaymıştır. Bu yönetimde Rousseau'ya göre en temel prensip erdem olmuştur. Ona göre en ideal yönetim olan cumhuriyet ile ancak insanların özgür ve adaletli bir yaşam süreçlerini ifade etmiştir (Yavuz, 2019). Ele alınan düşünürler yönetim şekillerini ve devleti kendi fikir dünyalarına göre harmanlamışlar ve genel olarak erdem, ahlak, özgürlük, eşitlik gibi kavramlardan yola çıkarak modern devlete önemli bir yol çizmişlerdir.

1.1. Devletin Kökeni

Devlet, kelime kökeni olarak Arapçada "devle" kelimesinden dilimize dâhil olmuştur. Arapçada tedavül kelimesini işaret eden devlet, anlam olarak "elden ele geçen" olarak tanımlanmıştır. Burada elden ele geçen olarak ifade edilen aslında iktidarın el değiştirmesi olarak anlaşılmaktadır. İktidarın nasıl el değiştiği savaşlar sonucu kazananın iktidar sahibi olduğu

söylenbilir. Eski Yunanda devlet şehir anlamına gelen "polis" olarak karşılık bulmuştur. Fakat Eski Yunanda bahsedilen polis kelimesi içerisinde insan unsurunu kapsayıp, toprak unsuruna dair göndermesi olmaması neticesinde günümüz kastedilen devlet kavramını tam olarak yansıtmamaktadır. Romalılar, devleti "civitas" ve "res publica" kelimeleri ile kullanmışlardır. Civitas kelimesi site ve şehir devleti gibi anlamlara gelmekteydi. Res publica'da herkese ait şeyleri ifade eden bir anlamına gelmektedir. Orta çağda, devletler imperium, regnum, gens, populus, terra, terre, land, citta, cite, ville ve bourg gibi bire bir devleti ifade etmese de yaklaşık kelimelerle yerini doldurmuşlardır. Devletin farklı dillerde ifade edilmesi İngilizcede state, Fransızca'da etat, İtalyancada stato ve Almandada staat olarak adlandırılmıştır (Gözler, 2007: 6-9). Devlet kelimesi farklı dönemlerde ve dillerde benzer anlamlar yüklenerek ifade edilmek istenen siyasi yapıyı işaret ettiğini söylemek yanlış olmaz.

Devletin yapısal köken bakımından meydana gelmesinde tetikleyici bir güç olarak teoriler çerçevesinde açıklanmaya çalışılmıştır. Bu teoriler devletin temelini aileye dayandıran aile teorisi, devletin şiddet tekeli ifade eden kuvvet ve mücadele teorisi, devletin doğup, büyüüp ve ölümlü olduğunu varsayan biyolojik teori, devletin ve bireyin ortak bir sözleşme etrafında anlaşma sağladığını söyleyen sosyal sözleşme teorisi şeklindedir. Bu bakımdan devleti üretim ve sınıfsal olarak anlatan ekonomik teoriler olarak açıklık getirilmeye çalışılmıştır (Düvenci, 2018: 68).

1.2. Devletin Hukuksal Tanımı ve Modern Devlet

Devlet belirli unsurlar üzerine kurulmuş olması neticesinde birçok tanımlama ile karşımıza çıkan bir politik bir yapıdır. Devletin oluşumunda üzerinde durulan üç unsur önem arz etmektedir. Bu unsurlardan kısaca bahsedecek olursak; ilk başta insan unsuru oldukça önemlidir çünkü devletler insanların ortak bağlar ile birleştiği, yönetme ve yönetilme erklerini elinde bulunduran topluluklardır. İkinci unsur ise insanların sürekli olarak yaşadıkları ve üzerinde iktidar kurdukları sınırları belirli topraklardır. Son unsur ise insanların ülke sınırları içinde yönetme erkini kullanmaları neticesinde oluşan egemenlik kavramıdır. Egemenlik iki türde karşımıza çıkmaktadır. İlki devletin iç meseleleri üzerindeki hâkimiyetini ifade eden iç egemenliktir. İkincisi ise devletin diğer devletler ile eşit konumda diplomatik faaliyetlerini yürüttüğü dış egemenlik olarak ifade edilir (Gözler, 2007: 4).

Modern olarak devlet söylemleri ilk olarak 16. yüzyılda dile getirilmeye başlanmıştır. Temelinde modern bir karakter yatmaktadır. Modern devlet modern öncesi devletten temel olarak ayrılmaktadır. Çünkü

modern öncesi devlet ülke kavramı daha uç bir noktada seyretmekte ve toplumsal yaşama bir vasıta niteliğindedir. Toplum ve topluluk kavramları yaşam koşulları açısından farklılık gözetmektedir. Eski devlet modelinde örnek olarak bir kabile toplumunda göç söz konusuysen gittikleri yerlere tanrılarını da götürmekteydiler, hal böyle olunca belirli bir toprağa sahip hissetmemeleri, modern devletler de bahsi geçen ülke kavramına gerek olmamıştır. Fakat modern devlette ülke oldukça öneme sahiptir. Modern devletlerde sınır kavramının olması ve buna bağlı gelişen teamüller gerekli hissedilmiştir (Durgun, 2000: 110-111).

Görüldüğü gibi modern devlet, modern öncesi devletten ayrı tutulmaktadır. Modern devlet söyleminin önemli bir ismi olan Rousseau'da bu konuda çalışmıştır.

2. JEAN-JACQUES ROUSSEAU

Fikirleri ile modern yönetim biçimlerinin şekil almasında önemli bir yeri olan Rousseau 1712 yılında Cenevre'de dünyaya gelmiştir. Sekreterlik, müzik hocalığı ve tercümanlık gibi birçok meslekte çalışmıştır. O zamanın düşünürleri (Hobbes, Locke) ile kıyaslandığı zaman onlar kadar eğitim hayatı olduğu söylenemese de fikirleri ve radikal tavrıyla Fransız ihtilali dâhil o dönemden sonra devrim niteliğindeki birçok olaya ön ayak olmuştur. İnsan doğasını inceleyen ve sentez eden Rousseau modern toplumun insanı zincire vurduğunu dile getirmiş ve özgürlüğün ancak doğa durumunda olduğunu ifade etmiştir (Yıldırım, 2019).

Rousseau Doğa Durumu, Toplum Sözleşmesi Teorisi, Genel İrade Kuramını kullanarak modern devleti oluşturacak teorilerde bulunmuştur.

2.1. Rousseau'da Doğa Durumu (Doğa Hali)

Doğa durumu, devletin temellerini açıklamak için ortaya çıkmış bir kavramdır. Bu kavramı ele alan başlıca düşünürler ise; Hobbes, Grotius, Locke, Pufendorf, Rousseau ve Kant, olarak bilinirler. Doğa durumu, doğal bir hukuk çerçevesinde insanların modern öncesi dönemde aralarındaki ilişkileri açıklamaktadır. Toplum sözleşmecileri nezdinde ele alacak olursak, Hobbes ve Locke'un doğa durumunda insanların çatışma halinde oldukları tezine karşı Rousseau, doğa durumunda barış ve huzurlu bir yaşam sürdüklerini dile getirmiştir (Kılıç, 2015: 99). Rousseau *İnsanlar Arasında Eşitsizliğin Kaynağı* kitabında doğa durumunu açıklarken; insanın uygar kimliğinden sıyrılarak vahşi bir hayvan yaşadığını ele almıştır. Doğa durumunda insan en özgür halini yaşar fakat uygarlıkla beraber, özgürlükten yoksun, birbirlerine bağımlı toplumsal köle gibi olduklarını ifade etmiştir (Rousseau, 1990: 99-100). Rousseau insanların doğa

durumuna tekrar dönmesinin imkânsız olduğunu fakat uygar toplumda, yeni düzenlemeler ile hem özgür hem de birbirleri arasında çatışma olmadan yaşayacakları bir yapı üzerine çalışmıştır (Duman, 2012: 6-7). Diğer taraftan Rousseau, doğa durumunu inceleyen Hobbes, Locke ve Pufendor'un aksine insanı psikolojik olarak da ele almıştır. Çünkü insanın doğasını incelemenin ve tanımının doğa durumunu anlamadaki en önemli basamak olacağına inanmıştır. İnsan psikolojisinden hareketle doğal hukuku vurgu yapmış ve hukuk ilkelerini insanın yapısında incelemiştir. Aslında uygar insanda olan aklın her duruma çare bulmakta yetersiz olduğunu bu yüzden de iki ilke temelinde bu duruma açıklık getirileceğini söylemektedir. Bu ilkeler "insanın varlığını koruması" ve "diğer insanlara acıması" şeklinde ifade edilmiştir. İfade edilen ilkelerden hareketle insanın doğa durumunda özgür ve kendine yeten bir hayatı olduğunu eklemiştir. Doğal hukuk ve aklın karşılaşmasında bu ilkelerin önemli olduğunu aksi takdirde ilkelerin dışına çıkmanın doğanın dengesini bozacağını vurgu yapmıştır. Doğa durumunda insanın hayatta kalabilmesi için ihtiyaçlarına içgüdüsel olarak sahiptir. Böylelikle insan doğa ile bir bütün olarak kişisel çıkarlarından ve maddi düşüncelerinden uzaklaşarak özgürlüğe erişir. Hobbes'un ifade ettiği açgözlü, sadece ben diyen insanın aksine doğa durumunda eşitlik ve özgürlük esas alınmıştır (Kılıç, 2015: 110-111). Hobbes'un doğa durumunda ifade ettiği "insan insanın kurdudur", deyimini Rousseau'da "insan insanın dostudur" şeklinde algılanabilir.

Doğa durumunun işleyişi ise basit aktiviteler üzerine kurulmuştur. İnsanın aklını kullanarak hareket etmesine ihtiyaç duyulmaz. Aklın kullanılmadığı bir düzende ahlak olması da imkânsızdır. İletişimden söz edilemez çünkü dil kullanılmaz. İnsan doğal durumda içgüdüsel ve duygusal hareket eder. Mülkiyet tutkusu da yoktur. Mülkiyet olmadan huzurlu bir hayat sürer. Mülkiyet olması eşitsizliği ve adaletsizliği de beraberinde getirir. Hatta Rousseau; "Bir toprak parçasının etrafını çitle çevirip bu bana aittir diyebilen, buna inanacak kadar saf insanlar bulabilen ilk insan, uygar toplumun gerçek kurucusu oldu." Sözüyle de mülkiyet kavramını uygar topluma atfetmiş ve mülkiyetin iyilik getirmeyeceğini ifade etmiştir. Çünkü mülkiyet ile insanlar maddi değerlerin peşinde koşarak başkalarının özgürlükleri pahasına her şeyi mubah sayabilme potansiyeline sahip olabilirler (Ağırman, 2018: 117-119).

DOĞAL TOPLUM	UYGAR TOPLUM
İnsanın aklını kullanmasına gerek yoktur. (Vahşi bir hayvan gibi yaşar.)	İnsan akıl yetisini kullanır.

İnsanlar sorgulayıcı değildir. (Buna gerek yoktur çünkü doğa insanın evidir.)	İnsan sorgulayıcıdır.
İnsanlar iyi, mutlu ve özgürdür.	Kötülük hâkimdir.
Ahlaki bir düzen yoktur. (İçgüdüsel hareket edilir.)	Ahlaki bir düzen ile işler. (Akıl kullanılarak hareket edilir.)
Özel mülkiyet ve iş bölümü yoktur.	Özel mülkiyet ve iş bölümü vardır.
İletişime ihtiyaç yoktur.	İletişim vardır.

Tablo 1: Doğal Toplum, Uygar Toplum Karşılaştırması (Bayram, 2016: 589-591)

Tabloda görüldüğü üzere doğal toplumda bahsedilen durumların uygar toplumda karşıt bir şekilde ele alınması Rousseau'nun fikirlerini özetler durumdadır. Doğa durumundan çıkış, uygar topluma geçiş ise belirli aşamalarla kaydedilmiştir. Rousseau insanın doğa durumundan uygar topluma geçişini şöyle sıralamaktadır;

1. Gelişmeye başlayan insan. (İş birliği için bir araya geliyorlar.)
2. Gelişmeye başlayan toplum. (Aile kavramı ve mülkiyet gelişmiştir.)
3. Gelişmeye başlayan eşitsizlik. (Tarımsal faaliyetler ve iş bölümü başlar.)
4. Gelişmeye başlayan yönetim. (Herkes birbiriyle savaşta Hobbes'in doğa durumu gibi)

Uygar toplumla beraber gelişen aşırı gurur, gösteriş, kendini beğenme gibi durumlar insanları ayrıştırmaktan öteye gidememiştir (Bayram, 2016: 590-592). Doğa durumu Rousseau'nun üzerinde önemle durduğu bir kavram olması neticesinde insanlara içinde buldukları durumu daha öz bir ifade ile anlatmaya çalışmıştır. Doğa durumundan çıkışı ise sözleşme temelli bir anlaşmayla olabileceğini de vurgulamıştır.

2.2. Rousseau'da Toplum Sözleşmesi

Sözleşme, insanlar ve devlet arasında dengeleri sağlamak adına yapılan anlaşmalardır. Uygar toplumun güvensiz ve çıkarıcı yapısı insanları kurucu bir sözleşme etrafında birleşmeye itmektedir. Eğer insanlar bu çıkar duygusundan vazgeçmezlerse toplumun tamamı yok olmaya mahkûm olabilir. Bir araya gelen insanlar ise uyum içinde güçlerini birleştirerek kendilerini ve diğer insanları koruyabilirler. Toplumda ne kadar çok katılım olursa sözleşme de o kadar güçlü olur. Sözleşmedeki amaç kişinin canını, özel mülkiyetini ve topluluğun gücünü koruyup, savunacak bir otorite bulmaktır. Rousseau'nun deyişiyle,

“Üyelerden her birinin canını ve malını, oluşturacağı ortak gücün tümüyle savunup koruyacak bir katılım biçiminin bulunması. Ve bu ortaklıkta her bireyin, tüm öteki ortaklarla birleşirken yine de yalnızca kendi istencine boyun eğmesi ve ortaklığa katılmadan önceki denli özgür kalması” olarak tanımlanmıştır (Rousseau, 2012: 18).

Bu ifadede belirtilen durumlar harfiyen uygulanmalıdır ki tekrardan aynı noktaya dönülmesin. Önemli olan insanların tüm haklarıyla beraber topluma, yani genel iradeye bağlanması şarttır. Böylelikle herkes eşit durumda olmaları diğer insanların haklarını gözeterek hareket etmelerini sağlamaktadır. Bu sözleşme durumunun olumsuz taraflarından bahsedecek olursak, toplum içerisinde meydana gelen olaylarda üstün bir otorite olarak kimsenin hakemlik yapamaması, insanların kendi hakemlikleri doğrultusunda hareket etmeleri toplumda birtakım kargaşalara neden olmaktadır. Kargaşa hali çözümlenemez boyuta gelirse sözleşme üzerinde birtakım tehlikeler meydana gelir. Özetleyecek olursak iradesini topluma devreden kişiler özgürlüğünden ödün vermezler aksine daha özgürleşirler. Çünkü iradesini, genel iradeye devredenler toplumun parça parça bütünü oluştururlar. Sözleşmeye tabi olanlar kişiliklerini geride bırakır ve oluşan tüzel kişiliğin birer üyesi olurlar. Sözleşmede devlet tasvirlerine de yer verilmiştir. Oluşan bu yapıya eski zamanlarda “site” denirdi, şimdi ise “siyasal bütün” veya “cumhuriyet” adını almıştır. Oluşan bu politik yapıya güçsüzken devlet denmiştir gücünü toplayınca egemen varlık olarak adlandırılmış diğer devletler ise egemen güç olarak tanımlanmışlardır. Sözleşmeye katılan insanlara da birtakım isimler verilmektedir bunlar; üyelerin hepsine halk, egemen güce boyun eğenlere yurttaş, yasalara itaat edenlere ise uyruk olarak adlandırılmıştır (Rousseau, 2012: 45-48). Rousseau sözleşme teorisi ile insanlar arasında eşitlik sağlamayı adaleti üstün kılmayı hedeflemiştir.

Peki ya sözleşme bozulabilir mi? Sözleşme gerektiğinde bozulabilir, fakat nasıl bozulacağına Rousseau net bir yanıt vermemiştir. Halkın birey olarak sözleşmeyi bozması ise çok ağır sonuçlarla ifade edilir. Sözleşmeye boyun eğmeyen birey yurttaşlıktan çıkarılır, hatta öldürülmesi durumunda yurttaş olarak değil düşman olarak öldürülür. Genelde sözleşmeye karşı tehditler devletten değil bireylerden gelir. Zaten devletin tehdit oluşturma gibi bir durumundan söz edilemez. Sözleşmenin ise aksaklıklar olmadan devam edebilmesi yine egemenin görevidir. Egemenlik ise mutlak, yazılmaz, doğru, bölünemez, devredilemez ve temsil edilemeyen bir yapıdadır. Temsiliyet iktidar olarak değerlendirilmemeli çünkü iktidar değişebilir ama irade mutlak suretle değişemez. Halkın egemen olduğu bir

yapı olması neticesinde auctoritas ve potestas halka ait durumdadır. Fakat isterse halk potestası başkasına devredebilir. Sözleşmenin kurulması ve genel irade gibi üstün bir gücünün meydana gelmesi siyasi iktidarı da derinden yaralamış ve halkın egemen olduğu yapıda iktidarı almak ve vermek halka bırakılmıştır (Duman, 2010: 98-100). Özetle toplumsal sözleşme bireylerin hak ve özgürlüklerini belirli şartlar ile yine halkın ta kendisi olan genel iradeye devrederek, kendilerini güvence altına almada kullandıkları bir yöntem olarak ifade edilebilir.

2.3. Rousseau'da Genel İrade (Genel İstem)

Rousseau'nun üzerinde özellikle durduğu ve önemini vurguladığı bir kavram olan genel irade halkın müşterek bir bağlamda bireysel iradelerini bir kenara bırakıp tek bir çatı altında iradeler toplamını ifade etmektedir. Rousseau'nun kendi ifadesiyle;

“Özüne bağlı olmayan şeyler bir yana bırakılırsa, toplum sözleşmesi şöyle özetlenebilir: Her birimiz bütün varlığımızı ve bütün gücümüzü bir arada genel istemin buyruğuna verir ve her üyeyi bütünü bölünmez bir parçası kabul ederiz” (Rousseau, 2012: 19-20).

Genel iradenin kendine has özellikleri bulunur. Bu özellikler genel iradenin, hiçbir şartta değişmeyeceğini, bozulmayacağını, sağlığını kaybetmeyeceğini, her zaman doğru olacağını, kamusal çıkarları gözeteceğini ve yok edilemez derecede kuvvetli olduğu bilinmektedir. Genel iradenin her zaman ahlak çerçevesinde doğruya sevk etmesi onun yanılmaz bir yapısının olduğunu da kuvvetlendirmektedir. Genel irade de yurttaşlar karar mekanizmalarında etkin bir şekilde katılım ile meydana gelmektedir. Fakat etkin katılım şart değildir. Çünkü sayının çokluğundan çok ortak iyiliğe uygunluğu esastır. Bu sistemin yürümesi iki önemli yoldan geçmektedir. İlki genel iradeye katılan bireyin oy kullanmasında yeterli bilgiye sahip olması gerekir. Bu bize Rousseau'nun Platon'un filozof kralında ki bilgelik anlayışının, halkın bilge olması yani bir benzetmeyle filozof halk olmasını istemesine yönlendirmektedir. İkinci önemli kıstas ise bireylerin kendi iradelerini bir kenara bırakıp genel irade adına vicdani karar vermesidir. Kişilerin genel iradeye sadık olmasının önünde engel teşkil eden parti, cemaat, çıkar grupları, lobiler gibi oluşumlardan uzak durması gerekmektedir. Sözleşme ürünü olan devlet ise genel irade sayesinde ortak iyiliği esas alır ve egemenliğini kuvvetlendirebilir. Genel iradenin bu kadar yüceltilmesi ve eline devasa yetkiler verilmesi birtakım sorunları beraberinde getirmektedir. Kamusal çıkarların ve ortak iyilikler adına bireylerin iradelerinin dışarıda kalması günümüzde totaliter

rejimlerin uyguladığı yöntemlere benzemektedir. Bu sebepten dolayı genel iradenin çoğulcu demokrasiden değil de çoğunlukçu demokrasi anlayışından beslendiği görülmektedir (Bayram, 2016: 595-596).

Genel irade kavramının günümüzde ulusal egemenlik olarak karşımıza çıktığında söyleyebilir. Ulusal egemenlik ise ulus-devlet yapısının kurulması açısından Fransız devrimine kadar giden süreçte önemli bir yere sahiptir. Genel iradenin önemli bir özelliği de siyasal katılımı iradelerini bir kenara bırakan yurttaşların özgürlüklerine zeval vermemesidir. Çünkü genel irade aslında toplumsal özgür insanı meydana getirmektedir. (Duman, 2010: 96-97). Genel irade insanların o günün şartlarında korkularından dolayı bir sığınma isteğinin yansıması olarak ortaya çıkan bir kavramdır. Bu sebeple Rousseau toplumun nabzını iyi tutmuş ve yaptığı psikolojik incelemeler ile sistematik bir yapı ortaya çıkarmıştır.

2.4. Rousseau'nun Devlete Bakışı

Rousseau'nun devlet tasviri, Platon, Lykurg veya Calvin gibi düşünürlerin devlet tasvirlerine benzerlik göstermektedir. Rousseau ilk olarak halkın üstün tutulduğu siyasal katılımı etkin olduğu bir yönetimi ifade eder. Daha sonra egemenliği Hobbes'a benzer bir şekilde güvence altına alır ve radikal bir sistemi savunur ki, bu oldukça önemlidir. Devleti, ölümlü bir ilah olarak görür çünkü insanların ürünüdür. Onun devlete bakışı devrimci halk nidası olması neticesinde bazı sorunlar meydana getirmektedir. Çünkü halkın Magistra tarafından gerektiğinde genel iradenin tecelli etmesi için çağırılması, demokrasiyi zedeleyen bir durumdur. Bu tezin aksine İngiltere'de kendiliğinden toplanan bir meclisin olması demokratik bir zeminin olduğunu göstermektedir. Diğer bir görüşü devletin dışı bağımsız kendi yağında kavruken bir yapıda olmasını istemesidir. Bu bağlamda merkantilist görüş gibi değerlendirilebilir. Devletin içerisinde tarıma önem vermesi fizyokratlarla aynı paralele ele alınabilir. Rousseau'nun devlet kuramı karmaşalarla dolu bir haldedir. Çünkü radikal devrim üzerine kurulu düzeni bir anlamda Marksist yaklaşıma paralel ilerler ama önemli bir fark, Marksist kuramda devlet tümüyle yok olmaktadır Rousseau'da böyle bir durumdan söz edilemez. Rousseau'nun ilginç bir tasvirde insanların özgürlüğünün zincire vurulduğunu söylemesi ama buna çare üretmemesidir. O aslında eşitsizlik ve adaletsizliğin tam manada olgunlaşmadığını bu yüzden sözleşme temelli bu duruma açıklık getirileceğini ifade eder. Karmaşık olan bu durumu vatansever insanlar oluşturmakla çözüleceğini de söylemektedir. Diğer bir devlet tasviri düzenli mutlak egemenlik üzerine kurulu bir yapıdır. Bu bakışta Hobbes'un mutlak otoritesine benzer durumlar

sezilebilir ama Rousseau insanların iyimserliklerini de hiç etmemiştir (Schefold ve Ayiter, 1973: 512-525). Rousseau devlet kuramını meydana getirirken doğa durumundan hareket ederek insanların doğal toplum içerisinde mutlu, huzurlu, özgür ve eşit bir yaşam sürdürdüklerini ifade etmiştir. Bu kapsamda doğa durumunda devlete gerek yoktur. Çünkü insanlar suç işleme ve kötülük yapma potansiyelinde olmamışlardır. İnsanlar duygusal bir şekilde hareket eder ve merhametli davranırlar bu nedenle bir çatışma durumu ve savaş olgusuna ihtiyaç yoktur. Kısaca insan doğa durumunda kendi halinde kötülükten kaçarak ve kötü duygulara aldırış etmeden yaşamaktadır. Artık insanlar mülkiyete önem vererek bir toprak parçasını çitle çevirip burası benimdir demiş ve uygar toplumun temelini atmıştır. Fakat uygar toplumla beraber kötülük ve eşitsizlik başlayarak devlete ihtiyaç hâsıl olmuştur. Çünkü insanlar arasındaki eşitliği, adaleti ve düzeni modern anlamda devlet karşılamaktadır. Rousseau'nun toplum sözleşmesiyle devleti işaret etmektedir. Çünkü ortak paydada birleşen güçler ve bu güçlerin her bir bireyden sağlanması, bireyleri bir nebze de olsa frenletip diğerlerinin haklarına saygı duyacağı bir düzene itecektir (Aslanel ve Eryücel, 2011: 13-14). Rousseau sözleşme de egemen varlıktan bahsederek yine devleti işaret etmektedir. Egemen varlığın ise ne olması gerekiyorsa o olduğunu ifade etmektedir. Rousseau mülkiyet konusuna da önem vermiş ve devleti meydana getirmede ilk oturma hakkına sahip olan bireylerin rol oynadığını aktarmıştır. Sözleşme ile bir araya gelen bireyler genel irade kapsamında mutlak eşitliğe ulaşılmasında devletin rolü önemlidir. Egemenliği elinde tutan devlet bunu devredemez fakat iktidarın değişmesi yoluyla bir değişim söz konusu olabilmektedir. Egemenliğin önemli bir boyutu da mutlak bölünmezliğidir. Çünkü Rousseau'ya göre istem ya geneldir ya da değildir (Rousseau, 2012: 22-33). Bahsettiğimiz durumlar genel itibariyle Rousseau'nun modern anlamda devleti tasvir etmesinden ibarettir.

SONUÇ

Rousseau'nun modern devlet incelemesi yapılan bu çalışmada ilk olarak, devleti tanımlamada kullanılan, nüfus, toprak ve egemenlik argümanları irdelenmiştir. Rousseau'nun modern devlet kökeni, irdelenen devlet tanımlamaları neticesinde önemli temellerini bünyesinde barındırmaktadır. Çünkü Rousseau modern devleti tanımlarken yaptığı insan odaklı ve tutarlı görüşleri oldukça önem arz etmektedir. Çalışma kapsamında daha sonra Rousseau'nun hayatından ve düşünce yapısından kısaca bahsedilmiş ve fikirlerinin oluşmasında rol oynayan etmenler irdelenmiştir. Bu kapsamda ortaya çıkan sonuç; yaşam tarzı ve eğitimsel farklılıkları diğer sözleşmecî düşünürler olan Hobbes ve Locke göre farklı

bir şekilde olmuştur. Rousseau Hobbes ve Locke gibi akademik bir camiadan ziyade hayatın bizatihi kendisinde eğitim görmüştür. Rousseau'nun devlete bakış açısında ilk olarak doğa durumunu ve uygar toplumla kıyaslaması ele alınarak, konu ilk evrede anlatılmıştır ki bu oldukça önemli bir konudur. Bu bakımdan uygar toplumla birlikte gelişen devlet, uygarlığın ilerlemesiyle paralel olarak modern yapıya bürünmüştür. Rousseau'nun aktarmak istediği husus; insanların doğa durumunda daha mutlu, daha özgür olduğunu ve uygar toplumu nasıl doğal insana uyarlamak gerektiğini anlatmaktır. Bu uyarlamayı ise toplum sözleşmesi temelinde aktaran düşünür, yeniden özgür insanın inşası için sözleşme kuralını ortaya koymuştur. Çünkü sözleşme etrafında birleşen bireyler tüm inisiyatiflerini genel iradeye devrederek daha mutlu, daha özgür bir yaşamı hedeflemektedirler. Genel irade kuramıyla anlatmak istediği konu ise insanların ortak iyiliği ve kamusal çıkarlarını gözetmek için nasıl ortak bir payda da bulunması gerekliliğidir. Son olarak, Rousseau'nun devlet anlayışı insanı merkeze alan radikal bir halk egemenliğini esas almaktadır. Yaşadığı dönemden sonra halk hareketleri ve devrimlere ön ayak olmuş bir isimdir. Düşünceleri Fransız ihtilalini ve hatta Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda dikkate alınmıştır. Rousseau devleti tasvir ederken özgür olarak yurttaşların birleşmesi ile meydana geldiğini savunmaktadır. Meşruiyet kaynağı olarak yurttaşları işaret etmiştir. Bu bağlamda Hobbes ve Maciavelli gibi düşünürlerin yönetim ve halk ayrımını istemesi durumuna ters hareket etmiştir. Yani kısaca toplum ve devlet görüşünü, özgürlük ve eşitlik kavramlarından hareketle ortaya koymuştur.

KAYNAKÇA

Ağırman, F. (2018). Hobbes ve Rousseau'nun Devlet Kuramlarında Doğa Durumu. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü* 32, 115-120.

Aristoteles. (1975). *Politika*. (Çev.). Mete Tuncay. 1. Baskı. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Arslanel, M. & Eryücel, E. (2012). Modern Devlet Anlayışının Felsefi Temelleri. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 15(2), 1-20.

Bayram, A. K. (2016). Jean-Jacques Rousseau. (Ed.). Hamit Emrah Beriş & Fatih Duman. *Siyasal Düşünceler Tarihi* içinde (s. 579-592). Ankara: Orion.

Duman, F. (2010). Ulus-Devlet: Rousseaucu Genel İrade Bağlamında Bir Değerlendirme. *Demokrasi Platformu* 6(23), 89-116.

Duman, F. (2012). Devlet. *Siyaset Bilimi* içinden (Ed.). Halis Çetin. Ankara: Orion Yayınları.

Durgun, Ş. (2000). Modern Devlet Olmanın Zorunlu Koşulu Ulus-Devlet Midir?. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* 2(3), 109-124.

Düvenci, S. (2018). Devletin Köken Teorileri Açısından Devleti Doğuran Etmenler: Çeşitli Uygarlıklar ve Topluluklar Üzerinden Bir Değerlendirme. *Uluslararası Yönetim Akademisi* 1(2), 66-93.

Gürkan, Ü. (1988). Montesquieu ve Kanunların Ruhu. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 40(1), 0-0.

Gözler, K. (2007). *Devletin Genel Teorisi*. Bursa: Ekin Kitabevi Yayını.

Kılıç, Y. (2015). Hobbes, Locke ve Rousseau'da "Doğa Durumu" Düşüncesi. *Temaşa Erciyes Üniversitesi Felsefe Bölümü* 2, 97-117.

Machiavelli, N. (2008). *Prens*. (Çev.). Kemal Atakay. İstanbul: Can Yayınları.

Platon. (2005). *Devlet*. (Çev.). Cenk Saraçoğlu & Veysel Atayman. İstanbul: Bordo Siyah Yayınları.

Rousseau, J. J. (1990). *İnsanlar Arasındaki Eşitsizliği Kaynağı ve Temelleri Üzerine Konuşma*. (Çev.). Rasih Nuri İleri. İstanbul: Say Yayınları.

Rousseau, J. J. (2012). *Toplum Sözleşmesi*. (Çev.). Vedat Günyol. 9. Basım, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Schefold, D. & Ayiter, N. (1974). Rosseau'nun Devlet Öğretisinin Tarihselliği ve Güncelliği. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi* 31(1), 0-0.

Yavuz, A. C. (2019). *Ünlü Düşünürlerin İdeal Devlet Anlayışları ve Cumhuriyet*. Erişim Adresi: <https://medium.com/dusunenbeyinler/ideal-devlet-anlayisi-d964cd8db62e> Erişim Tarihi: 04.02.2021.

Yıldırım, Ö. (2019). *Jean Jacques Rousseau'nun Hayatı ve Eserleri*. Erişim Adresi: <https://www.felsefe.gen.tr/jean-jacques-rousseauunun-hayati-ve-eserleri/> Erişim Tarihi: 16.11.2019.

GENİŞLETİLMİŞ ÖZET: Devlet kuramları birçok düşünür tarafından ele alınmış ve doğru yönetim üzerine çalışılmıştır. Bu çalışmada ise ilk olarak devlet nedir? Sorusu ile başlanıp genel bir açıklamada bulunulmuştur. Günümüz modern devletinin doğmasında önemli ölçüde katkısı olan Rousseau hakkında kısa bilgilere yer verilmiş daha sonra Rousseau özelinde modern devletin kökeni, modern öncesi doğa durumundan başlayarak incelenmiştir. Sonrasında Hobbes ve Locke gibi ele aldığı Toplum Sözleşmesi teorisi ile modern devletin ihtiyacına giden yolda düşünceleri ve olması gerekenler ele alınmış ve çıkarımlarda bulunulmuştur. Bu bakımdan Toplum Sözleşme teorisi devleti açıklamada oldukça önemli bir konudur. Çünkü Rousseau'ya göre bireyler tüm benliklerini bir tarafa bırakıp modern devlette sözleşme etrafında birleşmeleri gerekmektedir. Sözleşme sonrası ise bireylerin ortak olarak iradelerini devrettiği genel irade

irdelenmiş ve modern devletle beraber ortaya çıkan durumlar incelenmiştir. Bu bakımdan genel iradeye devredilen iradelerle egemenin kim olduğu sorusuna yanıt aranmaktadır. Son olarak Rousseau'nun devlete karşı bakış açısı ele aldığı kuramlar ve düşünceleriyle harmanlanarak genel bir değerlendirme yapılmıştır. Rousseau'nun modern devlet anlayışı sözleşme ile birleşen halkın temsil hakkını genel iradeye bırakmasıyla gerçekleşmektedir. Bu bağlamda çalışmanın temel amacı Rousseau'nun bahsettiği devlet tasviri ve nasıl ele aldığı aktarılmaya çalışılmıştır. Devleti incelemede karmaşık gibi görünen ama halkın özgürlüğü için sistematik öneriler geliştiren Rousseau Aydınlanma ve sonrası Fransız Devriminde çok konuşulan bir isim olarak hafızalara kazınmıştır. Aydınlanma döneminin simgesel isimlerinden birisi olan, Jean-Jacques Rousseau'nun konu başlığından anlaşılacağı üzere bu yazımda devlete karşı bakış açısı, devlette egemenlik kaynağını bulmadaki söylemlerini ve analizlerini inceleyerek, devlete ne gibi kaftan biçtiği hakkında tanımlamalar yapılacaktır. Çünkü o insanların olduğu gibi ele almış, kanunların ise en olabilecek şekilde düzenlenmesini sağlayarak, toplumun düzenlenmesinde güvenecekleri yönetimi bulmayı hedeflemiştir. Bilindiği üzere toplum sözleşmesi kuramının üç savunucusundan birisi olan düşünür, toplum sözleşmesini Hobbes, Locke gibi ele almakta olup, yurttaşların hak ve özgürlüklerini sözleşme teorisi ile otoriteye (devlet) devrederek kendilerini güvence altına almaya çalıştıklarını savunmuştur. Böylelikle yurttaşlar kendilerinin ortak iyiliği ve kamusal çıkarlarını sağlayacak olan genel iradeye haklarını, özgürlüklerini ve yönetilme erklerini devrederek ortak bir payda da buluşmayı öngörmüştür. Rousseau devleti birçok bağlamda ele almış bir düşünür olarak; devleti aktifken egemen varlık olarak, pasifken devlet olarak tanımlamıştır (Rousseau, 2012: 4-20). Çalışmanın temel amacı, Rousseau'nun ele alınan doğa durumu, toplum sözleşmesi ve genel irade kavramlarının modern devlete olan katkılarını incelemek olarak belirlenmiştir. Çünkü Rousseau hakkında yazılıp çizilen yayınların birçoğu düşünürü modern devletin doğuşundan ziyade, felsefi konular olan erdem ve ahlak temelinde incelemiştir. Bu bağlamdan yola çıkarak modern devleti farklı bir perspektifte ele alan Rousseau'nun kısa olarak hayatı daha kapsamlı fikir hayatı incelenmiştir. Çalışma toplamda iki ana bölümden oluşmakta, ilk bölümde devlet nedir? Sorusu cevaplanmaktadır. İkinci bölümde ise kısa olarak hayatı anlatıldıktan sonra doğa durumu, toplum sözleşmesi ve genel irade ile ne aktarmak istediği anlatılmaktadır. Devlet, her dönemde ayrı isimlerle anılmış fakat özünde farklılık göstermeyen bir yapı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda literatürde devlet tasviri yapan düşünürlerle bakacak olursak; Platon'a göre tiranlık devlet yönetiminde büyük tehlike olarak görülmüş, devleti yönetenlerin kendi çıkarlarını düşünmeleri eleştirilmiştir. Devletin kökeni, halkın kendisine yetememesinden kaynaklı ve toplumsal hayata ihtiyacı temelinde tanımlanmıştır. Platon yöneticilerin filozofça hareket etmesini ve erdem temelinde aristokratik bir yönetimi işaret etmiştir (Platon, 2005: 68-193). Aristo bir devletin adalet ile ayakta kalacağını, siyasal topluluğun temelinin hak olduğunu söylemiştir. Aristo devlet yönetiminde kölelik kavramına vurgu yaparak; efendilerin kölelerini yönetmesinin özgür iradenin kısıtlanması ile

açıklarken devlet yönetiminin özgürlük ve eşitlik temelinde olduğunu vurgulamıştır (Aristo, 1975: 10-16). Bu bakımdan, Aristo'da hocasının izinden giderek konuya derinlik kazandırıp, orta halli sınıfların gelişmesini, hukuksal alt yapı ile desteklenen, eşitlik temelinde bir yönetimi işaret etmiştir. Machiavelli, devleti tanımlamada Prensi bir aracı olarak kullanmış ve totaliter rejimlerin iç yüzünü gerçekçi bir tavırla anlatmıştır. O aslında prens üzerinden iyi bir yönetimin olması için önemli görülen özgürlüğün korunması, politik köleliğin reddedilmesi gerektiğini savunmuş ve cumhuriyetin temel öğeleri olan yurttaşlık, erdem, ahlak ve hukukun üstün olduğu bir yapıyı kabul görmüştür (Machiavelli, 2008: 20-27). Montesquieu ise devlet yönetiminde üç tür yönetim biçiminden bahsetmektedir bunlar monarşi, cumhuriyet (Aristokratik ve demokratik), istibdat şeklindedir. Ona göre cumhuriyet halkın yönetime katılmasıyla olurken, monarşi tek bir kişinin yönetme erkini elinde bulundurması ve hukuk kurallarına uygun yönetilmesi gerekmektedir. İstibdat yönetiminde, tüm güçler tek bir kişide ve mutlak söz sahibi olmasıyla açıklanmaktadır (Gürkan, 1988: 20-21). Montesquieu kanunların ruhu esaslı güçler ayrılığı ilkesine dayanarak adaletin, hak ve özgürlüklerin eşit olduğu bir yönetimi konu edinmiştir. Rousseau ise anlatılan bu unsurları kısa ve öz bir biçimde kanunla yönetilen her devletin cumhuriyet olduğunu varsaymıştır. Bu yönetimde Rousseau'ya göre en temel prensip erdem olmuştur. Ona göre en ideal yönetim olan cumhuriyet ile ancak insanların özgür ve adaletli bir yaşam süreceklerini ifade etmiştir (Yavuz, 2019). Ele alınan düşünürler yönetim şekillerini ve devleti kendi fikir dünyalarına göre harmanlamışlar ve genel olarak erdem, ahlak, özgürlük, eşitlik gibi kavramlardan yola çıkarak modern devlete önemli bir yol çizmişlerdir.

EXTENDED ABSTRACT: State theories have been considered by many thinkers and studied on proper management. In this study, what is the state first? A general statement was made, starting with the question. Brief information about Rousseau, who contributed significantly to the birth of the modern state, was given, and then in Rousseau, the origin of the modern state was studied, starting with the pre-modern state of nature. After that, his thoughts and what should be on the way to the needs of the modern state were discussed and inferences were made with The Theory of the social contract, which he considered like Hobbes and Locke. In this regard, community contract theory is a very important issue in explaining the state. Because, according to Rousseau, individuals must leave all their selves to one side and unite around the convention in the modern state. After the convention, the general will in which individuals jointly transfer their will was examined and the situations that arise with the modern state were examined. In this regard, the answer to the question of who is the sovereign with the wills transferred to the general will is sought. Finally, a general assessment was made, blending Rousseau's view of the state with his theories and ideas. Rousseau's modern understanding of the state occurs when the right of representation of the people, combined with the convention, is left to the general will. In this context, the main purpose of the study was to convey the depiction of the state that Rousseau mentioned and how he handled it.

Rousseau, who seemed complex in studying the state but developed systematic recommendations for the freedom of the people, is engraved in memory as a much-spoken name in the Enlightenment and the post-French Revolution. As can be seen from the title of Jean-Jacques Rousseau, one of the symbolic names of the Enlightenment period, in this article, definitions will be made about the state by examining its point of view against the state, its rhetoric and analysis in finding the source of sovereignty in the state. Because he treated it as it was, and aimed to find the management they would trust in the regulation of society by ensuring that the laws were regulated in the most possible way. As is known, The Thinker, one of the three defenders of the theory of the social contract, treats the social contract like Hobbes and Locke and argues that citizens are trying to secure themselves by transferring their rights and freedoms to the authority(state) through the theory of the contract. In this way, citizens envisioned meeting a common denominator by transferring their rights, freedoms and men of governance to the general will, which would ensure their common good and public interests. Rousseau as a thinker who has covered the state in many contexts; he defined the state as a sovereign entity when active, as a state when passive The main aim of the study was to examine the contributions of Rousseau's concepts of the state of nature, the convention of society, and the general will to the modern state. Because many of the publications written and drawn about Rousseau examined the Thinker on the basis of Virtue and morality, which are philosophical issues, rather than the birth of the modern state. Based on this context, Rousseau's brief life, which deals with the modern state in a different perspective, has been studied more extensively. The study consists of two main parts in total, what is the state in the first part? His question is answered. In the second chapter, after briefly describing his life, he describes the state of nature, the contract of society and what he wants to convey with the general will. The state appears as a structure that has been referred to by separate names in each period, but does not differ in its essence. In this context, if we look at the thinkers who portray the state in the literature; according to Plato, tyranny was seen as a great danger in state administration, and those who ruled the state were criticized for thinking about their own interests. The origin of the state is defined on the basis of the need for public life and due to the inability of the people to afford it. Plato pointed to the philosophical movement of rulers and an aristocratic rule on the basis of virtue. Aristotle said that a state will survive with Justice, and that the foundation of the political community is right. Aristotle emphasized the concept of slavery in state administration; he emphasized that state administration is based on freedom and equality, while explaining that the rule of masters of their slaves is limited by free will. In this regard, Aristotle followed in the footsteps of his teacher and gave depth to the subject and pointed to the development of middle classes, a rule based on equality supported by legal infrastructure. Machiavelli used the prince as an intermediary in defining the state and described the inner face of totalitarian regimes with a realistic attitude. In fact, he argued that freedom,

which is considered important for good governance through the prince, should be protected, political slavery should be rejected, and he accepted a structure in which citizenship, virtue, morality and law are the basic elements of the Republic. Montesquieu, on the other hand, mentions three forms of government in state administration: monarchy, Republic (aristocratic and Democratic), istibdat. According to him, the Republic should be governed by the participation of the people in the administration, while the monarchy should be governed by a single person and governed in accordance with the rules of law. In the administration of Istibdat, all powers are explained in one person and by having absolute say. Based on the principle of separation of powers based on the spirit of law, Montesquieu adopted an administration in which Justice, rights and freedoms are equal. Rousseau, on the other hand, briefly and succinctly assumed that every state governed by law was a republic. In this administration, according to Rousseau, the most basic principle has been virtue. According to him, he stated that only people will live a free and just life with the Republic, which is the most ideal administration. The thinkers discussed blended the forms of government and the state according to their world of ideas and drew an important path to the modern state based on concepts such as virtue, morality, freedom, equality in general.